

ÅRSBERETNING 2003 FOR DEICHMANSKE BIBLIOTEK

1 ANSVARSOMRÅDE

Deichmanske bibliotek er Oslo kommunes folkebibliotek. Lov om folkebibliotek, Lov om opphavsrett og Lov om bibliotekvederlag er de sentrale lover som regulerer bibliotekvirksomheten.

Deichmanske bibliotek er folkebiblioteket for alle kommunens innbyggere og besøkende. Litteraturformidling og formidling av kunnskaps og informasjonsressurser, bidrag til leselyst, leseevne, kreativitet og kunnskapsglede er hovedansvarsområder for biblioteketaten.

DBI har ansvar for følgende nasjonale og statlige oppgaver: fjernlånsentral for landets øvrige folke/fylkesbiblioteker, innvandrerlitterærtjenester, bibliotek tjenester for pasienter i statlige sykehus og innsatte i fengsler i Oslo. Disse oppgavene er finansiert over statsbudsjettet i henhold til avtaler mellom Oslo kommune og staten.

Oslo er friby for forfulgte forfattere og DBI har ansvar for forvaltning av ordningen.

Deichmanske bibliotek har rådgivnings- og suppleringsansvar for bibliotek tjenester i andre kommunale institusjoner i Oslo, særlig overfor skolebibliotek i grunnskolen.

Målgruppen for bibliotek tjenesten er alle innbyggere. Ca 50 % av befolkningen er bibliotekbrukere. Brukerne er i stor grad sammenfallende med det demografiske gjennomsnitt i kommunen, dvs. alle alders- og sosioøkonomiske grupperinger er bibliotekbrukere. Deichmanske bibliotek hadde bortimot 2,9 millioner besøkende i 2003.

2 SITUASJONSBEKRIVELSE

2.1 Organisasjon/bemanning

Bibliotek tjenesten var i 2003 organisert med hovedbibliotek, 13 allmenne filialer og en "satellittavdeling", 1 barnefilial på skole, statlige finansierte avdelinger på h.h.v. Rikshospitalet, Oslo fengsel og Bredtvet kvinnefengsel. I tillegg kommer Det flerspråklige bibliotek som er delvis statlig finansiert.

Hovedbiblioteket er Deichmanske biblioteks største publikumsbibliotek, og fyller i tillegg funksjonene som sentrallager og depot, lokaler for administrasjon, bibliotek tekniske fellestjenester og spesialavdelinger. Man har i løpet av 2003 arbeidet med en sammenslåing av tre avdelinger i hovedbiblioteket: Hovedutlånet, Lesesalen og Fjernlån. Resultatet er en samlet avdeling, Utlåns- og referanseavdelingen, under en felles avdelingsleder, men med fire seksjonsledere som leder hver sin seksjon. Arbeidet med omorganiseringen er avsluttet i 2003 og klar for oppstart i 2004.

I 2002 igangsatte etaten et forsøksprosjekt der filialene Oppsal og Bøler ble organisert som et felles lederområde. I 2003 ble denne ordningen gjort permanent og man etablerte en avdelingslederstilling for de to filialer

Av de allmenne filialene inngår en filial og en avdeling i offentlige servicesentre;

- Furuset filial har igjennom et prøveprosjekt samarbeidet med bydel og trygdekontor i Furuset offentlige servicesenter. Forsøket omtales nærmere under punkt 2.2 og 3.2.
- Avdeling Romsås inngår i samarbeid med bydel Romsås om Romsås servicetorg.

Det ble i løpet av året utlyst 36 stillinger, hvorav 22 faste stillinger, 11 vikariater og 3 engasjement. 10 personer sa opp sine faste stillinger, 9 personer gikk av med pensjon.

Etaten har ved årets slutt 272 personer ansatt i faste stillinger. Hvis vi i tillegg regner med midlertidige stillinger og engasjementer, var det pr. 31.12.03 til sammen 313 stillinger i etaten. Antall utførte årsverk i 2003 var 255.

[Organisasjonskart](#) følger vedlagt.

2.2 Større prosjekter

Daglig drift går hånd i hånd med endrings- og utviklingsarbeid i etaten. Bibliotekenes rammebetingelser er i stadig endring - medieutviklingen og IKT er vesentlige faktorer for bibliotekets tjenesteproduksjon og metode. En stor del av bibliotekets utviklingsarbeid drives fram gjennom prosjekter.

I dette kapitlet omtales større prosjekter og også noen mindre men spesielle prosjekter. Det henvises også til punkt 3.2.

Det overordnede prosjektet, som all tjenesteutvikling støtter opp om, er planlegging av nytt hovedbibliotek, med fokus på utvikling av et nytt bibliotekkonsept. Denne planleggingen er omtalt under punkt 3.2. Det er en direkte sammenheng mellom mesteparten av den tjenesteutviklingen som skjer i dag og prosessen rundt planlegging av tjenestetilbudet i det nye hovedbiblioteket.

Brukerperspektivet og ønsket om best mulig tilgjengelighet er også vesentlig i all tjenesteutvikling ved biblioteket. Biblioteket som læringsarena og som møteplass for integrasjon og flerkulturelt mangfold står sentralt og omtales også under punkt 3.2

Variert utnyttelse av de muligheter informasjons- og kommunikasjonsteknologien gir, er nødvendig for å nå målene, og utvikling på IKT-området er avgjørende for biblioteket i framtida. Utprøving av multimedieteknologi i bibliotekets tilbud, både i det fysiske biblioteket og på nett, er ledd i en slik strategi.

Manglende leseferdighet både blant barn, ungdom og voksne har stor oppmerksomhet i media. Lesestimulering, kultur- og litteraturformidling er tradisjonelle bibliotekoppgaver som det fortsatt er nødvendig å satse på, samtidig som metodene fornyes.

Men selv om planlegging av nytt hovedbibliotek er og fortsatt vil være en sentral oppgave, har etaten lagt vekt på også å ha fokus på bibliotektilbudet på lokalt nivå i Oslo og hvordan dette kan utvikles.

Servicekontorer

Furuset offentlige servicesenter åpnet som et 2-årig forsøksprosjekt sommeren 2001. Denne forsøksperioden ble avsluttet med en grundig evaluering høsten 2003. Servicesenteret har vært et samarbeid mellom Deichmanske bibliotek, Bydel Furuset og Furuset trygdekontor. Målet har vært å bidra til en enklere og åpnere forvaltning ved å gjøre offentlige tjenester lettere tilgjengelig for publikum.

Servicekontoret utgjør en felles førstelinje som skal gi brukerne informasjon og utføre enklere regelstyrt saksbehandling for alle de deltakende etater. Tanken er at publikum ikke skal være nødt til å vite hvordan det offentlige har organisert seg internt, men kunne henvende seg ett sted. Samarbeidet har gjort det mulig å ha lengre og mer brukervennlige åpningstider enn hver enkelt av

etatene ville kunnet ha hver for seg.

Ved å inngå i et servicesenter har biblioteket utvidet og styrket sin rolle som formidler av offentlig informasjon og samfunnsinformasjon generelt. Biblioteket er dessuten et sentralt møtested i lokalmiljøet der det er naturlig for folk å henvende seg når de har spørsmål om rettigheter og behov for tjenester.

Som et ledd i evalueringen ble det gjennomført en brukerundersøkelse av servicesenteret høsten 2003. Denne viste at brukerne av servicesenteret og biblioteket var godt fornøyd med det nye tilbudet. Nesten halvparten mente at servicen var blitt bedre etter at servicesenteret ble etablert, en noe mindre andel mente den var som før, mens i underkant av en femtedel mente den var blitt dårligere. Det var bl.a. noe misnøye med at lokalet ga for dårlige muligheter for diskresjon i samtalsituasjoner.

For biblioteket har en av utfordringene vært å møte den store publikumspågangen til servicesenteret samtidig som en har skullet ivareta de mer tradisjonelle biblioteksoppgavene.

Med utgangspunkt i erfaringene fra prosjektperioden blir servicesenteret drevet videre i 2004 av Deichmanske bibliotek og Bydel Alna som Alna offentlige servicesenter. Furuset trygdekontor deltar ikke lenger i driften av servicesenteret. Evalueringsrapport i pdf-format: <http://www.deichmanske-bibliotek.oslo.kommune.no/dokumenter/rapport/dokument/evalueringfoss.pdf>

Også samarbeidet om Romsås servicetorg har blitt videreført i 2003. Romsås servicetorg er et samarbeid mellom bydelen og biblioteket. Samarbeidet åpner for utvidede åpningstider, utvidet samlet tilbud og egen Internett-kafé. Samarbeidet om servicekontorer er for øvrig kommentert under punkt 3.2.

Prosjekt Locomotive

Folkebibliotekets potensial som instrument for å stimulere til lokalsamfunnsengasjement - et komparativt forsknings og utviklingsprosjekt i samarbeid med Høgskolen i Oslo.

Prosjektet har sin bakgrunn i de store befolkningsmessige endringene i storbyer de siste tiårene, endringer som kommer klart til uttrykk i gamle arbeiderbydeler. Tidligere homogene lokalsamfunn som var tette, integrerte og samhandlende, hvor aktivitetene var konsentrert rundt fabrikkene og arbeiderkulturens institusjoner, har gått i oppløsning og er erstattet med et fragmentert samfunn med grupper av mennesker som innbyrdes er svært forskjellige. Samtidig ser vi at folks engasjement er synkende.

Levende lokalsamfunn forutsetter minst to ting:

- Et minimum av engasjement blant innbyggerne
- En viss kommunikasjon og samhandling på tvers av befolkningsgruppene.

Kan så biblioteket bli en arena for å utvikle et slikt lokalsamfunnsengasjement? Dette skal prøves ut i bydel Sagene i Oslo og i flere storbyer i Europa.

Til nå er det gjennomført en spørreundersøkelse blant 800 innbyggere i bydelen om lokalsamfunnsengasjement. Gjennomføring av tiltak samt evaluering gjenstår.

Arbeidet med å forberede Bydelsreform 2004

Hovedformålet med bydelsreformen er å gjøre kommunen i stand til å yte bedre service og kvalitet til innbyggerne. Som et ledd i dette arbeidet er flere kommunale tjenester overført til bydelsnivå. På bibliotekområdet har en ønsket å gjennomføre et prøveprosjekt i de tre forsøksbydelene for å

undersøke hvilke gevinster som eventuelt kan oppnås ved å legge bestilleransvaret for bibliotek tjenester til bydel. Formålet er å prøve ut en modell med forsøksbydelene som bestillere og Deichmanske bibliotek som utfører, samtidig som filialene fortsatt skal inngå i det byomfattende biblioteknettverket. Forsøket har vært forberedt i sentral og lokal arbeidsgruppe i 2003 og det er utarbeidet tjenestebeskrivelser knyttet til de tre forsøksfilialene. Gjennomføringen startet opp 1.1.2004.

Det tilgjengelige bibliotek

Dette er et nasjonalt prosjekt hvor Deichmanske bibliotek, Torshov filial er en av samarbeidspartnerne. Prosjektet startet opp i 2001 og skal avsluttes i 2004. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Aetat, ABM-utvikling og Helsedirektoratet ved Deltasenteret.

Tiltaket har to hovedmålsetninger:

Bidra til å realisere regjeringens handlingsplan om et mer tilgjengelig samfunn for alle gjennom å bedre bibliotekets generelle fysiske tilgjengelighet overfor brukere med ulike funksjonsvansker samt bidra til å øke sysselsettingen blant funksjonshemmede.

I tillegg til utbedring av den fysiske tilgjengelighet, er det i regi av prosjektet utarbeidet en tilgjengelighetsmal til bruk for alle bibliotek.

Tilrettelegging for bruk av dataverktøy og internetttilgang i biblioteket, så vel som utarbeidelse av web-sider i samsvar med Sosial- og helsedirektoratets retningslinjer for "Internett for alle", inngår i prosjektet.

Tre konsulenter er ansatt for å veilede publikum med funksjonshemninger i bruk av tilrettelagt utstyr samt markedsføre bibliotekets tilbud. Ytterligere informasjon finnes på Deltasenterets nettsider:

<http://www.shdir.no/index.db?id=3057>

Leser søker bok

Torshov filial arbeider med å tilgjengeliggjøre bibliotekets tilbud gjennom flere prosjekter. Filialen innledet i 2003 et samarbeid med foreningen "Leser søker bok". Foreningen har to hovedmålsetninger; arbeide for å øke statlig støtte til produksjon av tilrettelagt litteratur og bidra til å få tilrettelagt litteratur aktivisert.

Samarbeidet har følgende siktemål:

- Etablere en samling av litteratur tilrettelagt for brukere med spesielle behov; f.eks. utviklingshemmede, dyslektikere, mennesker med sansetap, senil demente, mennesker som behersker norsk dårlig etc.
- Opparbeide kompetanse på området.
- Etablere en ordning med "Leseombud" i bydelen. Et leseombud er en person som påtar seg å aktivisere den tilrettelagte litteraturen, bl.a. gjennom høytlesning. Det er nå rekruttert 29 leseombud. Disse tilbys kurs i regi av biblioteket.

Biblioteket på nett – "døgnåpent bibliotek"

Deichmanske bibliotek har helt siden oppstart av publisering for web i 1995 vært opptatt av mulighetene internett gir for å yte tjenester direkte, i tillegg til å gi informasjon om biblioteket. I 2003 har det vært arbeidet med flere prosjekter, og de viktigste omtales her.

Norsk digitalt bibliotek

Høsten 2003 startet også arbeidet med den nasjonale satsingen ”Norsk digitalt bibliotek”, organisert av ABM-utvikling. Deichmanske bibliotek er representert i programkomiteen, og flere av bibliotekets tjenester på nett er også nasjonale tjenester eller tjenester som kan komme til å inngå i ”Norsk digitalt bibliotek”.

Bazar

Nettstedet Bazar er en skreddersydd tjeneste for innvandrere, flyktninger og språklige minoriteter i Norge. Bazar er tilgjengelig på 14 språk og representerer en unik mulighet til å nå frem til språklige minoriteter på deres egne språk og premisser. Bazar lenker til 2700 nettsider fra hele verden. Bazar inneholder informasjon om norsk kultur og samfunnsforhold, oversikt over bøker til lesetrening i norsk, adresseregister til organisasjoner for språklige minoriteter og aviser og tidsskrifter fra 50 land.

I forhold til Introduksjonsloven er det viktig å fremheve to av Bazars tjenester:

- Samfunnsinformasjon: informasjon om asylsøkeprosessen, hvordan arbeidsmarkedet og boligmarkedet fungerer i Norge, hvordan rettsvesenet fungerer, tilbud fra helsevesenet, med mer.
- LesNorsk-basen: oversikt over bøker som kan brukes til lesetrening og norskopplæring.

Bazar ble lansert 8 januar 2004 av kommunalminister Erna Solberg og driftes av Det flerspråklige bibliotek. Nettstedet har et stort utviklingspotensiale m.h.t. å inkludere flere språk og utvikle nye tjenester for målgruppene. (<http://bazar.deichman.no/>)

Lokalhistoriske bildebaser

Deichmanske bibliotek samarbeider med flere historielag om lokalhistoriske bildedatabaser, hvor historielagene kan få gjort sine bildesamlinger tilgjengelig og søkbare på internett. Registreringsarbeidet utføres av historielagene på filialen de er tilknyttet, med tilrettelegging og hjelp fra filialen. Plan- og utviklingsavdelingen koordinerer og gir nødvendig opplæring og oppfølging.

I 2003 har det vært arbeidet med to bildebaser som planlegges lansert tidlig i 2004:

- Søndre Aker historielag, tilknyttet Lambertseter filial
- Østensjø historielag / Østensjøvannets venner, tilknyttet Oppsal filial

Ytterligere en avtale om bildebasesamarbeid ble undertegnet i 2003 med Sogn kultur- og historielag, tilknyttet Majorstuen filial.

Interaktive referansetjenester

Deichmanske bibliotek har vært en pioner i Norge når det gjelder interaktive referansetjenester på nett. I 2003 er det arbeidet med å videreutvikle og forbedre den tekniske løsningen for ”Spør biblioteket”, bibliotekets spørretjeneste basert på vev-skjema og e-post. Referansetjenesten via SMS, som startet høsten 2002, har vist seg å bli meget populær. Brukerne kan stille spørsmål og motta svar i forma av tekstmeldinger på mobiltelefon. Biblioteket har også fortsatt samarbeidet med andre bibliotek om den nasjonale chatte-tjenesten ”Bibliotekvakten.no” og deltatt aktivt i utviklingsarbeidet knyttet til denne tjenesten. Bibliotekvakten er en referansetjeneste hvor brukerne kan stille spørsmål og motta svar i sanntid ved å chatte med en bibliotekar over internett. Henvendelser utenom chattens åpningstid blir sendt til etatens ”spør-biblioteket-tjeneste”.

Administrering av de fysiske samlingene

Det bibliotekadministrative systemet er bibliotekets viktigste fagapplikasjon og et viktig redskap i kommunikasjonen med brukerne. I 2003 ble tjenesten KatalogKrydder lansert på en pressekonferanse på Deichmanske bibliotek. KatalogKrydder gir brukerne mer informasjon i webkatalogen ved at bokomslag, baksidetekster og innholdsfortegnelser blir gjort tilgjengelig i bibliotekenes nettkataloger. Materialet blir lagt inn på dugnad av flere samarbeidende bibliotek. Det jobbes kontinuerlig med forbedringer og økt interaktivitet. Lånerne kan nå via tjenesten MappaMi

selv fornye bøker, reservere bøker og holde av titler som finnes tilgjengelig i bibliotekets avdelinger. Lånerne kan også registrere seg for å motta interesselmeldinger på e-post om nyinnkjøp innenfor selvvalgte emner. Lånerne foretok selv 77.652 fornyelser på denne måten. Det ble sendt ut 252.048 interesselmeldinger på e-post.

Bibliotekets database mottok 3.100.290 vellykkede forespørsler. I tillegg hadde diktregisteret 104.912 forespørsler. De lokalhistoriske bildebasene som drives i samarbeid med ulike historielag hadde til sammen 72.708 forespørsler.

Bredbånd/multimedia

Som nevnt innledningsvis, er biblioteket opptatt av å utforske bruken av multimedia i en biblioteksammenheng. Felles for disse prosjektene er at de setter store krav til båndbredde. Det har blitt søkt om midler bl.a. fra ABM-utvikling og Høykom (Norges forskningsråd), og følgende prosjekter har fått ekstern finansiering:

- **LåtLån:** Samarbeid mellom Bergen offentlige bibliotek, Deichmanske bibliotek og Phonofile om et forsøk med å la bibliotekets registrerte lånere gratis få høre på norsk musikk som finnes i Phonofiles base. Musikken streames og man får også mulighet til å kjøpe filene hvis man ønsker nedlasting.
- **Reaktor:** Målsettingen er at Reaktor skal bli en arena i form av et nettsted for multimedialt innhold, der brukerne selv kan bidra med innhold (tekster, bilder, film og lyd) gjennom å laste opp egenprodusert materiale, samt søke etter og oppleve, eller laste ned, lagret materiale som andre brukere har bidratt med. Reaktor skal gjennom enkle og intuitive brukergrensesnitt, og med gode interaktive hjelpeverktøy bidra til å stimulere til lavterskel kulturell utfoldelse.
- **Lesehulen:** Litterær opplevelsesweb for barn med formål å skape interesse for norsk samtidslitteratur for barn - stimulere til leseglede og leselyst. Prosjektet er et samarbeid med Mediesenteret ved Høgskolen i Bergen.
- **Bydagboka:** Nettdagbok for ungdom hvor de selv kan publisere tekster, bilder og video <http://www.bydagboka.no/>
- **Er det her jeg hører til?:** Historisk dokumentasjon på web av tre ulike bomiljøer i Oslo. Gjennom bilder, tekst og lyd dokumenteres Torshov-byen på 20-tallet, 50-tallets selvbygging og private initiativ på Veitvet og Årvoll og visjonen om et nytt bysamfunn på Romsås på 70-tallet. <http://www.erdether.no/>

Arbeidet med disse nettstedene har pågått i store deler av 2003, lansering skjer i 2004.

Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skolesekken er et statlig initiert utviklingsprosjekt med vekt på tiltak som skal legge til rette for at elever i grunnskolen lettere får tilgang til, kan gjøre seg kjent med og få et aktivt og positivt forhold til kunst- og kulturuttrykk av alle slag.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn:

- Kulturvirksomheter og skole skal samarbeide på tvers
- Kunstneres og kulturarbeideres kompetanse skal fungere som en ressurs inn i skolen
- Elevenes egenaktivitet skal fremmes.

Deichmanske bibliotek har lenge samarbeidet med Skoleetaten og de enkelte Oslo-skolene om kulturformidling generelt og litteraturformidling spesielt. Den kulturelle skolesekken gir mulighet for både flere tilbud til enda flere elever og for forbedring av tilbudet.

Undersøkelser de senere årene har vist at mange barn og unge leser dårlig og har problemer med å tolke en tekst. Bibliotekets prosjekter har derfor særlig vært rettet inn mot å formidle leseglede og opplevelser rundt det å lese en tekst. I 2003 fikk Deichmanske bibliotek til sammen 488.000 kr til

ulike former for litteraturformidlingsprosjekter til grunnskolene i Oslo via Den kulturelle skolesekken.

De ulike prosjektene kan kort beskrives slik:

Go' bok! - Litteraturformidling for alle tredjeklassinger i Oslo - Først kommer bibliotekarer fra Deichmanske bibliotek ut i hver klasse og formidler litteratur i klasserommet - så inviteres klassen på et gjensbesøk i biblioteket. Elevene får eget lånekort og kan låne bøker med seg hjem. Foreldrene mottar en informasjonsfolder om bibliotekets mange tilbud via ranselpost.

Bok bedre best! - Adopsjonsklasser fra ungdomsskoletrinnet - Klassene kommer 5 ganger til biblioteket, med ca en måneds mellomrom. Her anbefales bøker, her forteller de hverandre om bøker de har lest og elevene låner med seg bøker for hver gang.

ARI - Antirasistisk informasjon - Holmlia filial har bygget opp en spesialsamling om rasisme og antirasisme. ARI er et tilbud til ungdomsskoletrinnet og innbefatter et litterært møte hvor klassen blir presentert for temaet rasisme via musikk og høytlesning fra litteratur som tar opp problemstillinger knyttet til temaet. Med utgangspunkt i tekstene snakker bibliotekarene om dette med elevene.

Filosofen møter klassen - En utdannet filosof har besøkt 21 ungdomsskoleklasser. Bjerke filial i samarbeid med en filosof har plukket ut tekster. Med utgangspunkt i denne teksten, som elevene har fått til gjennomlesing på forhånd, deles klassene i to og elevene gis mulighet med utgangspunkt i denne teksten til en samtale vinklet ut fra filosofiske metoder.

Ung strek – I samarbeid med Grünerløkka filial (Serieteket) holder to tegneserieskapere et 10 timers tegneseriekurs for elever på ungdomsskoletrinnet. Elevene får lære om tegneseriens historie og utvikling som sjanger, og de får tegne sin egen tegneserie.

Spøkelseskveld i Bjerke bydel - Femteklassene ved skolene i Bjerke bydel inviteres til et litterært møte med utgangspunkt i lokalmiljøet og med vekt på spøkelsesaktige og spennende fortellinger. Det skal være litt skummelt og gi leselyst. Prosjektet avsluttes med en spøkelseskveld på et «spøkelsesaktig» sted.

Lesestafetten

Biblioteket har også satsset på å stimulere til leselyst hos ungdom gjennom deltakelse i det nasjonale prosjektet "Lesestafetten". Gjennomføringen i Oslo-regionen har skjedd i samarbeid med Akershus fylkesbibliotek. Tiltaket går ut på at ungdom i videregående skole formidler litteratur til elever i ungdomsskolen. Tanken bak prosjektet har vært at eldre ungdom kan være positive rollefigurer for yngre ungdom og at disse derfor kan inspirere til lesing, ved å formidle det de selv har likt å lese. Før formidlingen var ungdomsbibliotekarer rundt og snakket om bøker i de gruppene som skulle formidle. Prosjektet har også stimulert de ungdommene som har vært formidlere til å lese, og de har deltatt på formidlingskurs sammen med profesjonelle formidlere. Interessen for tiltaket og oppslutningen om det i Oslo var svært stor, både fra ungdomsskolene og fra de videregående skolene.

Smestad barnefilial

Driften av Smestad barnefilial som filial av Deichmanske bibliotek var forutsatt avviklet i budsjettforslaget for 2003. Deichmanske bibliotek ønsket imidlertid å bidra til at elevene ved Smestad skole skulle få et godt tilbud om en skolebibliotekjeneste også i framtida. Gjennom samarbeidet sentralt mellom Skoleetaten og biblioteketaten ble det igangsatt tiltak for å gjøre

organiseringen av skolebiblioteket ved Smestad skole til et eget pilotprosjekt, hvor en med utgangspunkt i eksisterende samlinger og dataløsning ville forsøke ut en modell med et skolebibliotek tettere knyttet til Deichmanske biblioteks organisasjon enn ved øvrige skoler. Samtidig ble det ansett som viktig og ønskelig at Smestad skole selv tok større ansvar for skolebibliotek-tjenesten. En dialog mellom skolen og biblioteket ble innledet med mål å få til en hensiktsmessig arbeids- og ansvarsdeling og smidige overgangsordninger. Bystyret vedtok imidlertid å viderefører driften ut året og tilleggsbevilget kr.300.000 til dette. Det ble engasjert bibliotekar/prosjektansvarlig for høsten 2003. Vedkommende skulle slutføre automatiseringen av bibliotekets samlinger og evaluere bruken av biblioteket. Det var i 2003 ikke forutsatt at biblioteket på Smestad skole skulle drives videre som en filial av Deichmanske bibliotek i 2004. Vedtak i desember 2003 fastslår imidlertid videre drift av Smestad filial.

Oslo som friby for en forfulgt forfatter

Det er Deichmanske bibliotek som har det praktiske ansvaret for ordningen Oslo som friby for en forfulgt forfatter. I 2003 har byen fått en ny fribyforfatter ved navn er Aziz Sangterash. Også han kommer fra Iran. Han ble ønsket velkommen ved en mottakelse i rådhuset.

2.3 Internkontroll helse, miljø og sikkerhet (HMS) og tiltak for arbeidsmiljøforbedringer

Arbeidsmiljøutvalg og attførings-/AKAN-utvalg

Det ble i 2003 avholdt 5 møter i arbeidsmiljøutvalget hvor større saker med betydning for arbeidsmiljøet er tatt opp.

Det ble avholdt 5 møter i attførings-/AKAN-utvalget som er et underutvalg av AMU.

Avdelingsleder har ansvar for oppfølging av sykefravær, men attføringsutvalget bistår med råd om mulige tiltak.

Personalkonsulent har deltatt på seminar om arbeidsgivers rolle ved rusmisbruk. Dette ble arrangert av en behandlingsinstitusjon i samarbeid med AKAN.

Bedriftshelsetjenesten

Samarbeidet med bedriftshelsetjenesten under Brann- og redningsetaten ble avvirket 1.april 2003. I juli 2003 inngikk Deichmanske bibliotek i samarbeid med 13 andre virksomheter i Oslo kommune en avtale om kjøp av bedriftshelsetjenester av Norsk Bedriftshelse AS. Dette samarbeidet skal utvikles videre. Høsten 2003 deltok Norsk Bedriftshelse i AMU-møter og attføringsutvalgsmøter samt bistod med ergonomisk veiledning til avdelinger/medarbeidere som har hatt behov for dette.

Sikkerhet

Det ble også i 2003 avholdt et 40 timers grunnkurs i arbeidsmiljø for avdelingsledere og verneombud i samarbeid med HMS Kompetansesenter.

Medarbeidere blir til stadighet oppfordret til å bruke intranettet aktivt, og internkontrollhåndboken på intranett revideres fortløpende.

Arbeidet med utarbeidelse av ROS-analyse og beredskapsplan ble slutført i 2003, og deretter lagt ut på etatens intranett.

I 2003 ble skjemaet for årlig HMS-rapportering fra hver avdeling revidert. Rapporteringsskjemaet er behandlet og godkjent i AMU samt gjennomgått på avdelingsledermøtet.

Risikovurdering ble lagt inn som eget punkt i rapporteringen. Man skal prioritere risiki ut fra sannsynlighet og eventuelle konsekvenser av en hendelse. Man skal også oppgi hvilke HMS-tiltak som avdelingen selv kan gjøre noe med, og hvilke tiltak man ikke kan gjennomføre ved hjelp av egne ressurser.

Hovedverneombud, personalsjef og personalkonsulent har deltatt på HMS-seminar i regi av HMS-enheten i Oslo kommune, hvor bla.a. risikovurdering var et tema.

Det kan oppstå vanskelige og truende situasjoner i kontakten med publikum. I samarbeid med Vakt-service ble det derfor i 2003 avholdt kurs i håndtering av ”alarmsituasjoner”.

Brann

Etter forrige HMS-rapportering ble skilting av rømningsveier i hovedbiblioteket forbedret og rømningskart ble revidert. Det ble også laget evakueringsinstruks samt instruks for brannvernansvarlige. Det ble også utført brannøvelser.

Brann- og redningsetaten holdt et teorikurs i brann for brannvernansvarlige og varabransvernansvarlige. I tillegg ble det gitt praktisk opplæring i brannsløkking.

Skader

Rutiner for melding av skader på jobb eller på vei til/fra jobb ble gjennomgått på avdelingsledermøtet og deretter lagt ut på intranett.

I februar ble det avholdt kurs i førstehjelp ved hjelp av vår daværende bedriftshelsetjeneste, hvor de medarbeidere som ønsket det kunne delta.

Sprøytefunn

I 2003 ble det på intranett lagt ut rutine for håndtering av sprøytefunn. Tiltak ble diskutert i AMU, og nye rutiner for avlåsning ble igangsatt for å unngå at uvedkommende hadde tilgang til personaltoalett.

2.4 Sykefravær

	Sykefravær i % 2001	Sykefravær i % 2002	Sykefravær i % 2003	Endring i %-poeng 2003 vs 2002
Kvinner	9,3	8,2	9,2	+1,0
Menn	7,4	6,9	7,9	+1,0
Totalt	8,8	7,9	8,9	+1,0

Deichmanske bibliotek registrerer at sykefraværet økte med 1% både for menn og kvinner i 2003 sammenlignet med 2002. Det tilsier at samlet sykefravær for 2003 er på omtrent samme nivå som i 2001.

Deichmanske bibliotek har valgt å ikke bli en IA-bedrift, men arbeidet med forebygging og oppfølging av sykefravær gis høy prioritet. Særlig viktig er det å forhindre langvarig fravær. Avtaler om aktiv sykemelding inngås der dette er hensiktsmessig, og arbeidet forsøkes for øvrig tilrettelagt så godt som mulig.

Rutiner for oppfølging av sykefravær ble i 2003 gjennomgått og lagt ut på intranett. Norsk Bedriftshelse AS har kommet inn som en kompetent deltaker i vårt arbeid med forebygging av sykefravær.

Det er en risiko at en del medarbeidere kan utvikle belastningslidelser på grunn av ensidig arbeid ved PC samt løfting av bøker. Ved hjelp av bedriftshelsetjenesten ble alle medarbeidere høsten 2003 oppmuntret til å gjøre enkle uttøyningsøvelser før arbeidsdagen tar til. Enkelte avdelinger har innført fast "pausegymnastikk" daglig. På arbeidsplassen er det også tilbud om å delta på Mensendick-trening to ganger i uken.

Det ble i 2003 forberedt en prøveordning med egenmelding i inntil 12 enkeltdager over 12 måneder. Forsøket ble godkjent av Byrådsavdeling for kultur og utdanning og vil gjelde for perioden 01.01.04 til 31.12.05. Etaten har håp om at dette vil kunne ha en positiv effekt på sykefraværet.

2.5 Tiltak for likestilling

Etaten har i dag en svært høy kvinneandel og ønsker en jevnere fordeling mellom menn og kvinner. MBU er etatens likestillingsutvalg. Viser for øvrig til egen handlingsplan for likestilling

Når det gjelder arbeidet med likebehandling og økt rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn, kan nevnes følgende:

Deichmanske bibliotek har i 2003 utarbeidet egne "Yrkesetiske retningslinjer". Retningslinjene angir det personlige ansvar hver enkelt har i utførelsen av bibliotekarbeid, publikumsarbeid, interne støttefunksjoner og kollegiale forhold. Sentrale begreper i etatens yrkesetiske retningslinjer er blant annet: ytringsfrihet, informasjonsfrihet, likverdig tilgang til informasjon og kulturverdier, service og informasjon tilpasset brukerens behov, unngå å fremme materiale eller utføre tjenester som diskriminerer, uavhengighet/allsidighet og et arbeidsmiljø der den enkelte medarbeider føler tilhørighet og trygghet. Disse begrepene anses som sentralt i etatens arbeid med likebehandling.

Når det gjelder kommunens handlingsplan for likebehandling og økt rekruttering, er denne lagt ut på etatens intranett, samt at vi har konkretisert og presisert hva dette betyr for etaten. Dette har også vært MBU-behandlet.

I forhold til rekruttering, skal alle avdelingsledere i sine innstillinger kommentere både momentet om likestilling og momentet om minoritetsspråklige søkere. Både personalavdelingen og fagorganisasjonene påser at dette blir gjort.

Videre har etaten utarbeidet egne "Retningslinjer mot rasisme". Retningslinjene har vært utarbeidet av en egen arbeidsgruppe, de har vært diskutert både i MBU og på avdelingsledermøtet. Arbeidet vil bli slutført i 2004.

2.6 Opplærings- og utviklingsarbeid

De primære satsningsområdene for Deichmanske bibliotek var i 2003 følgende:

- Bibliotekfaglig utvikling med fokus på IKT
- Ledelse
- Ledelse av og arbeid med prosjekter
- Sikkerhetsarbeid (HMS)

Etaten igangsetter selv årlig mange kurs/opplæringstiltak, og i 2003 ble det totalt avholdt 52 interne

kurs. Disse kursene har til sammen hatt 877 deltakere, og i alt 477 dager er medgått til slik opplæring. I tillegg holdes det løpende mindre opplæringsseanser ved de ulike avdelinger med små grupper/en-til-en- situasjon. Dette er ikke tallfestet.

Foruten de interne kursene, har medarbeidere deltatt på ulike former for eksterne kurs-/opplæringsaktiviteter. Totalt har dermed etaten benyttet ca. 900 dager til opplæring.

Etaten har et lite opplæringsbudsjett, men hvis man inkluderer internopplæring/bruk av lønnsmidler knyttet til opplæring, kommer satsningen opp på et akseptabelt nivå. Deichmanske bibliotek er helt avhengig av en relativt stor grad av opplæringsvirksomhet for å kunne yte god service i forhold til etatens kunder - både i dag og i fremtiden. En kompetansevirksomhet er avhengig av kontinuerlig kompetansetilførsel.

2.7 Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak

Deichmanske bibliotek har i 2003 gjennomført en del interne effektiviseringstiltak. Dette for å redusere avdelingslederens tid til administrative/forvaltningsmessige oppgaver. Av interne tiltak kan nevnes: delegasjon og tydeliggjøring av avdelingsleders fullmakter, forenkling av personaladministrative rutiner, avklaring av ulike arbeidstidsordninger som tidligere har skapt usikkerhet, videreutvikling av personalavdelingens intranettsider- et informasjonsverktøy for avdelingsledere og også alle andre medarbeidere.

Etaten har videre ved omlegging av trykkeritjeneste og anskaffelse av nytt utstyr halvert bemanningen til 1 årsverk. Videre har etaten gjennom å konkurranseeksponere forsendelsesaktiviteten redusert intern bemanning med 0,5 årsverk uten økte eksterne forsendelseskostnader.

Bruk av helautomatiske funksjoner basert på e-post i kommunikasjon med lånerne er i tillegg sterkt økende. Av etatens 248.073 registrerte lånerne har 44.400 eller 18% registrert e-postadressen sin i biblioteksystemet ved utgangen av 2003. Av ca. 185.000 purrebrev utsendt i 2003 ble 31% sendt som e-post og belastet ikke etaten verken for portoutgifter eller arbeidsinnsats fra personalet. Av 72.400 reserveringsbrev ble hele 48% sendt som e-post.

Som beskrevet i punkt om interne kontrollaktiviteter, er etatens intranett utviklet videre. Stadig mer av etatens interne forvaltning tar nå utgangspunkt i nettbaserte kilder. Når det gjelder etatens eksterne internettsider viser vi til beskrivelse av diverse større prosjekter under pkt. 2.2. Vi vil likevel trekke fram den nettbaserte tjeneste kalt "MappaMi". Denne tjenesten gir den enkelte låner tilgang til egen lånerstatus, innsyn i og mulighet til endring av de personopplysninger biblioteket har om låneren, muligheter for forlengelse av lån, søkemulighet i bibliotekbasen, samt mulighet til å legge inn preferanser. Dette innebærer at en del av bibliotekets rutiner nå kan utføres av låneren selv. I 2003 ble hele 77.652 lån fornyet av lånerne selv ved bruk av "MappaMi".

Etaten jobber for øvrig kontinuerlig med forsøksvirksomhet med tanke på å omstillings- og effektiviseringstiltak.

Vurdering av en mer effektiv organisering

Som beskrevet tidligere i punktet er det oppnådd konkrete resultater ved omorganisering og konkurranseeksponering av interne funksjoner. Etatens medbestemmelsesutvalg nedsatte et utvalg som kartlegger etatens virksomhet med henblikk på en mer effektiv organisering, og en klarere definisjon av bestiller- og utøverrollene i etaten. Utvalget skal også ta stilling til i hvilken grad etatens aktiviteter egner seg for konkurranseutsetting.

I 2003 ble arbeidet med endret organisering av to av hovedbibliotekets publikumsfunksjoner avsluttet. Gjennom etableringen av Utlåns- og referansetjenesten har etaten oppnådd en bedre samordning av publikumsrettede aktiviteter og en kvalitativt bedre tjeneste.

Effektivisering av anskaffelsesfunksjonen

Effektivisering av anskaffelsesfunksjonen omfattes av strategisk plans målsetning om "En effektiv organisasjon med optimal ressursutnytting". Spesifikke målsetninger har etaten hittil sett i sammenheng med årsplanlegging.

Etaten har deltatt med en person på kommunens sertifiseringsprogram for anskaffelsesfunksjonen.

Når det gjelder hindringer for omstilling og effektivisering, må etaten igjen peke på de uhensiktsmessige lokalene for hovedbibliotekets ulike funksjoner. Som beskrevet tidligere er imidlertid etaten opptatt av at vurdering av tjenestetilbud og organisering skal være en sentral del av etatens arbeid med planlegging av nytt hovedbibliotek. Etaten vektlegger å få prøvd ut alternativ organisering allerede med utgangspunkt i nåværende bygg. Etablering av Utlåns- og referansetjenesten og nettbaserte pilotprosjekter som Reaktor og Smeltedigital er eksempler på dette (jmf. pkt. 2.2).

2.8 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

Deichmanske bibliotek er en tjenesteproduserende etat med hele befolkningen som målgruppe. Brukerkontakt og bedret brukergrensesnitt er derfor helt sentralt i etatens arbeid, og samtlige avdelinger tilstreber dette i det daglige arbeid og i årsplanleggingen.

Flere av de aktivitetsmål som er vedtatt i budsjettet for 2003 er samtidig tiltak for bedring av service. Disse er kommentert i punkt 3.2.

Bibliotekets internettjenester, og utviklingen av disse, er omtalt i punkt 2.2. Deichmanske bibliotek har i mange år hatt "det døgnåpne bibliotek" på agendaen. Ved å utvikle gode tjenester på nett økes bibliotekets tilgjengelig betraktelig. Søk i bibliotekets baser med oppdaterte eksempleropplysninger kan gjøres via Internett hele døgnet. Søk er også tilgjengelig med wap på mobiltelefon. Med MappaMi, brukernes egen lånerweb, kan man hele døgnet selv fornye bøker, slette reserveringer, samt foreta nye reserveringer på utlånt materiale eller holde av materiale man ser er tilgjengelig i biblioteket. Ved å benytte spørretjenestene som gir svar via e-post, sms eller chat kan man få svar på referansespørsmål via valgt kanal. Når det gjelder e-posttjenesten og sms loves svar i løpet av påfølgende arbeidsdag, chat gir svar i sanntid.

En av hovedsatsningene når de gjelder forbedring av service overfor brukerne, har vært etablering av forsøkene med offentlige servicekontorer integrert i bibliotekene på Furuset og Romsås. Disse tiltakene er videreført i 2003. Evalueringen av Furuset offentlige servicesenter er omtalt under punkt 2.2. og 3.2. Brukerundersøkelsen der viste at et klart flertall var svært fornøyd med tjenesten.

Som oppfølging av bystyremelding nr. 3/99 "Serviceerklæringer i Oslo kommune" har Deichmanske bibliotek utarbeidet en generell serviceerklæring og fått denne godkjent. Dessuten har biblioteket i flere år hatt en serviceerklæring knyttet til den nettbaserte referansetjenesten "Spør biblioteket", der vi lover å svare i løpet av påfølgende arbeidsdag.

Gjennom det bibliotekadministrative systemet har biblioteket tilgang til gode data om lånerne og lånermønstre, samt data om bruken av materialet i bibliotekets samlinger. Alle data blir anonymisert når hjemlånt materiale innleveres, men statistikken fra biblioteksystemet er et viktig redskap til kunnskap om brukerne og deres behov. Biblioteket har i 2003 tatt tiltak for å gjennomføre

grundigere analyser basert på utlånsstatistikk, slik at oppbyggingen av bibliotekets fysiske samlinger på best mulig måte samsvarer med brukernes behov. Samtidig arbeider biblioteket for å kunne vinne erfaring med publikums bruk av elektroniske informasjonskilder og legge til rette for at skoleelever, studenter og andre både skal kunne samle og bearbeide informasjon i biblioteket ved hjelp av elektroniske verktøy.

I bystyrets budsjettvedtak presiseres det at bibliotekfilialene "skal være lokale kultur- og informasjonssentra". God service overfor brukerne er derfor også å være aktive kulturformidlere i lokalmiljøene. Alle avdelinger gjennomfører en rekke arrangementer og utstillinger gjennom hele året, for eksempel bokkafeer med forfatterbesøk, filosofikafé, "Bok og baby" - forfattere leser for foreldre med småbarn, teaterforestillinger for barn, kunstutstillinger m.m.

2.9 Økonomisk/administrativ tilsyn og kontroll.

2.9.1 Interne kontrollaktiviteter.

Nytt utlånsreglement for Deichmanske bibliotek ble vedtatt i bystyret 07.05.03. Ikrafttredelse ble satt til 01.10.03. Det nye utlånsreglementet klargjør rettigheter og plikter i forholdet mellom bruker og bibliotek.

Personalavdelingen har videreført sitt arbeid med intranettsider med policy-avklaringer, veiledninger, skjemaer og koblinger til lover, forskrifter og reglement knyttet til personalforvaltning og arbeid med Helse, miljø og sikkerhet. Videre er innkalling, sakspapirer og referater fra AMU, MBU, ledermøter og andre møter nettbaserte.

Deichmanske bibliotek har i 2003 utarbeidet egne "Yrkesetiske retningslinjer", jmf. pkt. 2.5. Retningslinjene fokuserer på de etiske standarder og verdier medarbeidere ved Deichmanske bibliotek skal legge til grunn i sitt arbeid når det gjelder demokratiske retningslinjer, bibliotekslovgivning, bekjempelse av sensur, opphavsrettigheter og miljøhensyn.

Videre har etaten innført en " Taushetserklæring" for alle medarbeidere. Denne er også behandlet i MBU og i alle avdelinger. Alle medarbeidere ved Deichmanske bibliotek signerer en slik erklæring, og dette er nå innført som en av rutinene ved nyansettelser. Hensikten med en slik taushetserklæring er å fokusere på bevisstgjøring og ansvarliggjøring i forhold til informasjon den enkelte får innsyn i som medarbeider ved Deichmanske bibliotek. Dette gjelder både i forhold til etatens kunder og etatens øvrige medarbeidere.

Etaten har sentralisert oppfølging av utestående krav på ikke-levert materiale.. Etaten har som følge av dette samt avtale med Lindorff AS om oppfølging av utestående materiale, fått en økning av innbetalte bokerstatningsbeløp på 76,4% fra 2002 til 2003. For 2003 utgjør dette kr. 1.115.000,-. Pr. 31.12.03 var 645 saker på i alt kr. 423.237,- til behandling hos Lindorff AS. I tillegg er 205 saker på i alt kr. 418.261,- til oppfølging hos Kemneren i Oslo

2.9.2 Merknader m.v. fra Kommunerevisjonen

Revisjonen avgav ikke årsrapport for Deichmanske bibliotek for 2002.

Etaten har ikke mottatt revisjonsmerknader i 2003.

2.10 Miljøeffektivisering og tiltak mot konkret forurensing.

Etaten har, i tråd med Bystyremelding 9/98 og Byøkologisk program for Oslo, gjennomført flere

tiltak med hensyn til miljøeffektivisering. Noen av disse er nye og noen tiltak er videreutvikling av allerede etablerte. Alle tiltak listet nedenfor har som mål å minske belastning på det fysiske miljøet som resultat av energibruk, transport og avfallshåndtering i etaten.

- Innføring av databasert teknisk driftssystem som gir mulighet for bedre styring og oppfølging av energibruk, samt samkjøring av oljefyrt og elektrisk oppvarming. Elektrokjele var ikke i bruk denne vinteren pga. høye strømpriser. Dette har ført til redusert energiforbruk generelt.
- Vektlegging av miljøhensyn ved valg av kjemiske / renholdsmidler som inngår i teknisk drift og vedlikehold.
- Inngåelse av avtaler med firmaer som sikrer en miljøvennlig håndtering av kassert datautstyr og lysstoffrør.
- Gjenvinning av papir og produksjonsavfall i henhold til gjeldende miljøforskrifter.
- Fjerning av tagging. Etaten har fulgt Oslo Kommunes kampanje mot tagging og har fjernet all tagging, samt inngått avtale om umiddelbar fjerning hvis tagging på nytt inntreffer.
- Deltagelse av driftspersonalet på kurs som omfatter miljøproblematikk.
- Valg av miljøriktige materialer med hensyn både til fornybarhet og riktig vedlikehold.
- Rehabiliterings- og oppussingsprosjekter der man tar hensyn til livssyklusanalyser og kostnader.
- Kartlegging av miljøfarlige lysarmaturer både på Hovedbiblioteket og Grünerløkka filial. Dette er første trinn i et prosjekt som dreier seg om utskifting av lysarmaturer som inneholder PCB kondensatorer. Det er avholdt møte mellom Deichmanske bibliotek og nytt kommunalt foretak Kontor- og Kulturbygg KF i desember måned hvor denne saken er diskutert. Ansvar for utskifting av belysningsarmaturer ligger hos KF fra 01.01.2004.
- Samkjøring med Skoleetaten for å gjøre transporten så effektiv og lite miljøbelastende som mulig.
- Etatens biler vaskes i vaskehallene på bensinstasjonene som tar hensyn til miljøkrav om utslipp til vann.
- Etaten disponerer to sykkelstativer plassert inne i bygget og antall personalet som bruker sykkel til jobben vokser. Etaten deltar i ”Sykle på jobben” aksjonen hvert år.

2.11 Særskilt rapportering

2.11.1 Mottak av gaver

Etaten har mottatt tilskudd fra sanitets- og velforeninger. Utover dette har etaten kun mottatt mindre gaver fra privatpersoner og ambassader i form av bøker til samlingene.

2.11.2 Saksbehandlingstid

Etaten er i hovedsak tjenesteproduerende og har i forhold til tjenesteproduksjonen få saksbehandlingsoppgaver på kommunens vegne i forhold til eksterne parter.

I) Saksbehandlingstiden i etaten er til tider lang, noe som delvis kan forklares med liten bemanning i administrative funksjoner. Etaten tilstreber seg imidlertid på å overholde veiledende frister i forvaltningsloven der dette er aktuelt. Det er ikke fastsatt saksbehandlingstid i særlover på bibliotekområdet. Rapportering av statistikk til Statens bibliotektilsyn, hjemlet i egen forskrift om bibliotekstatistikk, skjer innen fastlagte frister. Etaten har ingen særlige frister fastsatt i bystyrevedtak å forholde seg til.

II) Etaten har rutiner for foreløpig svar, og disse følges opp. Dette er særlig aktuelt i ansettelsessaker.

III) Etaten opererer ikke med restanselister, men vurderer å innføre dette. Etaten arbeider på et bredt område for å forbedre administrative rutiner og interne prosesser, og innføring av restanselister vil inngå i dette arbeidet.

2.11.3 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter

Etatens kunstverker er registrert med Kunstsamlingenes registreringsnummer. Verkene er oppført i databasert register med plassering. F.o.m. 2004 vil oversikt pr. avdeling bli gjennomgått og utkvittert av avdelingsleder sammen med inventaroversikter og oversikter over EDB-utstyr.

Det er i alt 285 identifiserte enheter som har Kunstsamlingenes registreringsnummer. I dette inngår 50 masseproduserte reproduksjoner, som er blitt feilklassifisert som kunst. De øvrige kunstverk fordeler seg som følger:

Grafikk	196
Maleri	21
Gouache	1
Freske	1
Tekstil	1
Skulptur	15

Det er ikke foretatt anskaffelser eller kassasjon i løpet av 2003. Det er ikke foretatt utlån av kunstverk i 2003.

2.11.4 Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming

Torshov filial deltar i to nasjonale satsinger for å bedre tilgjengelighet til bibliotek tjenester for mennesker med fysiske og/eller psykiske funksjonshemninger. Disse prosjektene, "Det tilgjengelige bibliotek" og "Leser søker bok", er nærmere omtalt under punkt 2.2. Som et ledd i arbeidet med "Det tilgjengelige bibliotek" er det utarbeidet en tilgjengelighetsmal for bibliotek, og denne legges nå til grunn for planlegging og ombygging av lokaler der det er fysisk mulig. Hovedbiblioteket på Hammersborg representerer en særskilt utfordring når det gjelder tilgjengelighet for funksjonshemmede, og tilfredsstillende tilgjengelighet er neppe mulig å oppnå i eksisterende bygning.

På Grünerløkka filial, som er en gammel og verneverdig bygning, ble det i 2003 montert trappeheis for å bedre tilgjengeligheten for funksjonshemmede til annen etasje som rommer Serieteket og scene/foredragssal.

Som nevnt under omtalen av "Det tilgjengelige bibliotek" (punkt 2.2) er biblioteket også opptatt av

universell utforming av nettsider, og en arbeider for å kunne tillempe Sosial- og helsedirektoratets retningslinjer for ”Internett for alle” ved publisering på internett.

2.11.5 OXLO - Oslo Extra Large - for en romsligere by mot rasisme og fordommer

Deichmanske bibliotek, representert ved Holmlia filial, har deltatt i arbeidsgruppen for kultur, oppvekst og utdanning i regi av Flyktning- og Innvandreretaten. Arbeidsgruppen har hatt 6 møter og arbeidet i gruppen ble avsluttet høsten 2003. Det ble i denne forbindelsen utarbeidet en plan over tiltak som allerede finnes eller bør implementeres i Deichmanske biblioteks daglige drift, og i den enkelte avdeling på Deichmanske bibliotek.

Som Oslo kommunes folkebibliotek er Deichmanske bibliotek aktivt med på å gjøre Oslo til en romsligere by, - mot rasisme og fordommer. Deichmanske bibliotek driver allerede et aktivt antirasistisk, holdningsskapende og integrerende arbeid, og mange av OXLO-verdiene er allerede implementert i etaten.

Det er naturlig å peke på virksomheten ved følgende avdelinger eller i følgende prosjekter:

- Det flerspråklige bibliotek (DFB) er et nasjonalt kompetanse- og veiledningssenter når det bibliotekenes tilbud til innvandrere og flyktninger. Dette arbeidet og denne kompetansen kommer også Oslos befolkning til gode. DFB er innkjøps- og katalogavdeling for litteratur på 37 forskjellige språk.
- BAZAR – Se under pkt 2.2
- ”Det tilgjengelige bibliotek” og ”Leser søker bok”, Torshov filial – Se under pkt 2.2
- ARI - AntiRasistisk Informasjon, Holmlia filial - ARI er en spesialsamling med skjønnlitteratur, tegneserier, filmer, lydbøker, tidsskrifter og annen informasjon. Samlingen er først og fremst rettet mot barn og ungdom, men omfatter også litteratur og informasjon for voksne. ARI er tilgjengelig for alle. Samlingen stiller til rådighet informasjon om rasisme, antirasisme, nynazisme og høyreekstreme miljøer i dag. Samtidig gir den historisk bakgrunn for fremveksten av disse grupperingene i vår tid. Holmlia filial er en pådriver i det antirasistiske arbeidet i Bydel Søndre Nordstrand og driver aktiv formidling av informasjon og kunnskap om rasisme, antirasisme, nynazisme, o.l.
- Siste Torsdag – nabotreff ved Holmlia filial. ”Siste Torsdag” er et nabotreff som jobber for mellommenneskelig forståelse og for et bedre lokalsamfunn på Holmlia. Man treffes på tvers av generasjoner, religion og kultur én gang i måneden. Målet er å bli kjent med mennesker i nærmiljøet – utveksle tanker og bli kjent.

Deichmanske bibliotek ser også annen virksomhet som et ledd i arbeidet for å gjøre Oslo til en romsligere by. Dette gjelder for eksempel:

Biblioteket som læringsarena – språkopplæring/voksenopplæring, tilrettelagt skjønnlitteratur brukt til norskopplæring og formidlet av bibliotekar, enten i biblioteket eller på studieplassen. Leksehjelp i biblioteket og studieplasser tilgjengelige ved behov.

Biblioteket som møtested – nabotreff, jentegrupper (også kvinnegrupper), pensjonistgrupper. Kunst- og kulturformidling i biblioteket - utstillinger (bilder, kunsthåndverk, skulpturer, ol.), konserter og teaterforestillinger /dramatiseringer – brukes også aktivt for å synliggjøre ulike kulturer og språksamfunn.

2.11.6 Andre spørsmål fra byrådet/bystyret.

Det har ikke vært andre spørsmål fra byrådet/bystyret til etaten.

3 MÅL OG RESULTATER

3.1 Hovedmål

Deichmanske bibliotek skal fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet. Denne målformuleringen er uttrykt både i biblioteklovgivningen og i budsjettokumentet, og er styrende for hele bibliotekets virksomhet. Byrådets bibliotekmelding som ble lagt frem i 1999 og behandlet i bystyret våren 2000, har utdypet målformuleringen.

Styringsdokumenter som moderniseringsprogrammet nye Oslo, byrådets tiltredelseserklæring etc er retningsgivende for etatens virksomhet.

3.2 Aktivitetsmål

Videreføre prosjektering for nytt hovedbibliotek på Vestbanen.

Oslo kommunes hovedsatsing på nytt hovedbibliotek har i hovedsak vært forankret i Byrådsavdeling for Kultur og utdanning som står ansvarlig for forhandlingene med staten. Deichmanske bibliotek er med i styringsgruppen for Oslo kommunes arbeid med Vestbanetomta, men har for øvrig begrenset medvirkning og påvirkning i den prosessen. Etaten disponerer under det halve av ressursene bevilget til planlegging. Biblioteketatens arbeid med planlegging har derfor konsentrert seg om faglig planlegging, uttesting av nye tjenester, pilotering, forsøk og utvikling. Gjennom dette arbeidet har vi utløst forsøks- og utviklingsmidler fra diverse statlige organer til Deichmanske bibliotek/Oslo kommune og vunnet nyttige erfaringer for det videre arbeidet med modernisering av biblioteket i nye fysiske rammer.

Ut over den etatsinterne planleggingen og forberedelsen til radikalt endrede fysiske rammer yter DBI faglig bistand til forhandlingsarbeidet når det blir etterspurt.

Arbeidet med planlegging av nytt hovedbibliotek er omfattet med betydelig interesse i fagmiljøer i inn – og utland. Det er lagt en del arbeid i informasjon om konseptet nytt hovedbibliotek, både gjennom informasjon på Web, og gjennom presentasjon og foredrag på nasjonale og internasjonale møter.

Videreutvikle biblioteket som arena for læring.

Etaten har fortsatt arbeidet mot dette målet. Dels er arbeidet forankret i egen organisasjon i samarbeid med Skoleetaten sentralt og med enkeltskoler. Dels er dette en integrert arbeidsmetode i alle publikumsavdelinger.

Rammen til utvikling av bibliotek tjenester for utdanningsreformene som er blitt bevilget fra og med budsjettåret 1999 og det formaliserte samarbeidet mellom Skoleetaten og biblioteketaten som ble forankret i denne bevilgningsrammen, har vært en viktig forutsetning både for utviklingsarbeid og konkret tjenesteforbedring.

I beretningsåret er det arbeidet videre med de satsingsområdene som ble lagt opp de foregående år:

- utvikling av regionale modeller for samvirke mellom Deichman-filialer og lokale skoler. Stovner, Holmlia, Bjerke og Grünerløkka filialer har etablert slike modeller.
- Publikumsavdelingene ved hovedbiblioteket har fortsatt arbeidet med å tilrettelegge tjenester for skoleelever, både på stedet og ved tilrettelegging av informasjonsressurser til bruk i skolen, f.eks. ressurskofferter for musikkundervisningen.
- Barn bader i bøker, et samarbeid mellom Grünerløkka filial og Lakkegata skole.
- Kurs for lærere og intensivert oppfølging fra skoleavdelingen overfor skolebibliotekene

- Nettstedene Detektor og «Skoleverkstedet»
- Ressurskofferter for KRL-faget
- Planlegging av kombinasjonsbibliotek på Søndre Nordstrand ved ny videregående skole. Dette arbeidet er konsentrert rundt fysisk planlegging av bibliotek som læringsarena. Det er foreløpig ikke driftsmidler i budsjettrammen ved evt. ferdigstillelse i 2007.
- Flere Oslo-skoler er aktivt med i utviklingen av multimedieprosjektene omtalt under punkt 2.2.

Biblioteket er ikke læringsarena bare for barn og unge under utdanning. Satsing på ”seniorsurf” pågår hele året i enkelte avdelinger, og så godt som alle avdelinger slutter opp om den årlige ”seniorsurfedagen” med ulike kurs og opplæringstiltak for alle over 55 år. I tillegg til generell søking på internett gis det opplæring for eksempel i slektsforskning og bruk av nettbank.

Å tilrettelegge for livslang læring har alltid vært viktig for biblioteket. I 2003 ble den nasjonale ”Uka for voksnes læring” offisielt åpnet i hovedbibliotekets foredragssal, og en rekke kurs- og utdanningssteder hadde stands i bibliotekets resepsjonsområde.

Vektlegge god tilgjengelighet for brukerne, herunder helgeåpent ved sentralt beliggende filialer.

Søndagsåpent ved sentrumsfilialene Majorstuen og Grünerløkka ble videreført også i 2003. Tilbudet er fortsatt svært populært ved begge filialer, men bruken ser ut til å ha stabilisert seg på et nivå.

Som det framgår av produksjonstabellen i punkt 3.3, fortsatte økningen av publikumsbesøket i 2003. Økningen i besøk og i bruk (i den grad utlånstallene gjenspeiler bruken) er en indikator på at bibliotekenes åpningstid langt på vei samsvarer med brukernes behov for tilgjengelighet.

Andre faktorer enn åpningstid er også av stor betydning når det gjelder tilgjengelighet, ikke minst lokaliseringen av bibliotekavdelingene og lokalenes fysiske beskaffenhet. Personalets kompetanse er også avgjørende for at brukerne skal få reell tilgang til de dokumenter, informasjonsressurser eller kulturopplevelser som best samsvarer med den enkeltes behov. Arbeidet med kompetanseheving er omtalt nedenfor og under punkt 2.6.

Torshov filial har også i 2003 deltatt i det nasjonale prosjektet ”Det tilgjengelige bibliotek”. Her er fokus rettet mot hvordan bibliotekets tjenester kan tilrettelegges bedre for mennesker med fysiske og psykiske funksjonshemninger. Torshov filial er nå også med i prosjektet ”Leser søker bok” – tilrettelegging av litteratur for mennesker med varierte grader av lesehemninger. Begge prosjektene er omtalt under punkt 2.2. Torshov filial mottok **bydelens tilgjengelighetspris i 2003**.

Skaffe bedre kunnskap om brukerne gjennom brukerundersøkelser og analyser og bidra til enklere og åpnere forvaltning gjennom servicekontorprosjektene.

I forbindelse med evaluering av prøvedriften av FOSS – Furuset Offentlige Servicesenter – ble det foretatt en større brukerundersøkelse. Brukertilfredsheten er stor, men det er indikatorer på at en del av bibliotekvirksomheten blir skadelidende – blant annet har sentralbordtjenesten krevd uforholdsmessig store personalressurser. Styringsgruppen anbefalte videre drift med noen justeringer for å rette opp dokumenterte problemer. Etersom Trygdekontoret trakk seg ut av driften ved overgang 2003 – 2004 på grunn av sentrale føringer, og bydelen på samme tid ville bli vesentlig endret og utvidet som følge av bydelsreformen, ble konklusjonen en ny prøvedrift under endrede betingelser fra 1.1.2004, med bydel Alna og Deichmanske bibliotek som samarbeidspartnere.

Fokus på brukerne og bedre og enklere forvaltning er gjennomgående tema i etatenes virksomhet. Eksempelvis er også samarbeidet med Romsås bibliotek som integrert del av Romsås servicetorg videreført.

Samarbeidet rundt servicekontorer i bydelene er også omtalt under punkt 2.2.

En enklere og åpnere forvaltning av etaten selv har også vært i fokus hele beretningsåret. Forenkling av administrative rutiner, forenkling og forbedring av plan- og styringsprosesser internt i etaten og i forhold til sentraladministrasjonen har det vært nedlagt et betydelig arbeid i.

Legge til rette for videreutvikling av et kompetent og engasjert personale.

Etaten legger stor vekt på å skape et miljø der faglig engasjement og kompetanseutvikling står i fokus. Arbeidet med tjenesteutvikling, i det fysiske biblioteket og når det gjelder elektroniske tjenester, har bidratt til en stadig økning av personalets kompetanse og til et stort faglig engasjement hos medarbeiderne. Forsøk og utvikling er en innarbeidet arbeidsmetode i biblioteket – ca 50 større og mindre forsøks- og utviklingstiltak er i gang i virksomheten. Noen av disse er relativt omfattende og banebrytende og er finansiert over eksterne forsøks- og utviklingsbidrag – som HØYKOM, ABM-utvikling, Fritt ord mm. I tillegg har etaten et omfattende program for mer tradisjonell opplæring av egne medarbeidere, jf. for øvrig pkt. 2.6.

Det er strategisk viktig for etaten både å rekruttere og beholde medarbeidere som kan og vil bidra til at Deichmanske bibliotek står i forkant av den bibliotekfaglige utviklingen, både nasjonalt og internasjonalt. Dette er ikke blitt mindre viktig sett i lys av planprosessene frem til nytt hovedbibliotek. Kompetansedeling vektlegges også som et kriterium ved lokale lønnsforhandlinger.

Svært mye intern opplæring gjennomføres med egne krefter, og etatens medarbeidere bidrar også som kursholdere og foredragsholdere i andre sammenhenger, noe som understreker det høye faglige nivået hos etatens medarbeidere.

Imidlertid er det fremdeles store utfordringer på området. Nye stillingsstrukturer, alternative karriereveier, bedre lønnsnivå for både å beholde, rekruttere og motivere medarbeidere vil fortsatt stå sentralt i etatens arbeid. Lønnsnivået i etaten er fortsatt lavt sammenlignet med bibliotekfaglige miljøer i det nære omland. Etaten mister stadig en del nøkkelpersonell til bedre lønnete stillinger i næringsliv og stat.

Videreutvikle biblioteket som møteplass for integrasjon og flerkulturelt mangfold.

Deichmanske bibliotek bidrar til integrasjon og mangfold gjennom alle publikumsavdelinger. Biblioteket er den kulturinstitusjon som blir brukt mest av den flerkulturelle befolkning.

Tiltak for å fremme integrasjon, mangfold og romslighet er også omtalt under punkt 2.11.5 om OXLO – Oslo Ekstra Large.

Deichmanske bibliotek tilbyr litteratur på 45 språk og fungerer som møteplass for alle innbyggere i byen uansett språklig og kulturell bakgrunn. Både hovedbiblioteket og filialene bidrar til integrasjon og mangfold også gjennom ulike aktiviteter rettet særlig mot barn og ungdom. Flere avdelinger har eventyrstunder på språk som urdu, arabisk og somali.

Spesialavdelingen ”Det flerspråklige bibliotek” som er en delvis nasjonalt finansiert tjeneste, er en ressursoverbygning for bibliotekavdelinger i hele landet mht bokanskaffelser, katalogisering, utlån blant annet gjennom depoter – og med informasjon og kompetanseutvikling for bibliotekene. Det flerspråklige bibliotek mottok Norsk Bibliotekforenings pris for ”Årets bibliotek 2003” for sin innsats for integrasjon og kulturelt mangfold.

Holmlia filial har fortsatt oppbyggingen av en samling AntiRasistisk Informasjon (ARI) for barn og unge. Samlingen består av bøker, filmer, tegneserier og brosjyrer om rasisme generelt og hverdagsrasisme spesielt. Som et ledd i arbeidet med ARI har filialen satset på aktiv formidling av

antirasistisk skjønnlitteratur til barn og unge, både i samarbeid med lokale skoler og som et særskilt tiltak innenfor ”Den kulturelle skolesekken” i Oslo.

Utviklingen av nettstedet Bazar, et nettsted for språklige minoriteter, har fortsatt med statlig prosjektstøtte og ble lansert i januar 2004. Som en del av nettstedet er det bygd opp en base over litteratur egnet til lesetrening i norsk, bygd på de erfaringene flere filialer har fra arbeidet med språklige minoriteter. Bazar er tidligere omtalt i punkt 2.2 som er del av ”biblioteket på nett”.

Bazar fungerer også som en portal til nyheter og aviser fra land over hele verden. Biblioteket har i løpet av året arbeidet med tilrettelegging for å kunne formidle internettinnhold også i andre alfabeter enn det latinske. Biblioteket har nå datamaskiner for publikum som er spesielt tilrettelagt for slik nyhetsformidling, og dette tilbudet skal utbygges ytterligere.

Deichmanske bibliotek tilrettelegger både internettressurser og samlinger av bøker og andre medier slik at de på den ene siden kan fungere som verktøy for å utvikle ferdigheter i norsk språk og for å få kjennskap til det norske samfunnet, og slik at de på den annen side kan gi innbyggere med minoritetsbakgrunn muligheter til å følge utviklingen i opprinnelseslandet enten det gjelder litteratur, kultur eller samfunnsutvikling.

Tilgjengelighet/service/integrasjon og kulturelt mangfold er nøkkelord for å betegne den allsidige virksomheten ved Grünerløkka filial. Deichmanske bibliotek generelt og Grünerløkka spesielt fikk også tildelt **Oslo kommunes servicepris for 2003**.

Videreføre virksomheten ved Romsås filial på 2002-nivå

Virksomheten er videreført. Samarbeidet med bydelen har muliggjort svært publikumsvennlige åpningstider. På grunn av etatens budsjettsituasjon har det ikke vært mulig å utvide tjenesten med mer innhold.

Videreføre deltakelse i samarbeidet om den kulturelle skolesekken

Deichmanske bibliotek er representert i den sentrale styringsgruppen for Den kulturelle skolesekken i Oslo og bidrar aktivt i arbeidet med overordnet planlegging og utvikling av konseptet. Samtidig er etaten leverandør av flere programmer og andre tiltak som inngår i tilbudet til elever i Oslo-skolen. Disse bidragene er nærmere omtalt under punkt 2.2

3.3 Produksjon og produktivitetsmål

	I	II	III	IV	V
Produksjons-/ Produktivtetsindikatorer	Resultat 2001	Resultat 2002	Resultat 2003	Måltall	Avvik III - IV
Produksjon					
Totalt besøk	2 596 862	2 723 324	2 875 820	2 600 000	275 820
Internett – totale oppslag	4 060 899	4 843 898	3 650 000	3 600 000	50 000
Produktivitet					
Besøk pr. årsverk	10 599	11 116	11 278	10 612	666
Brutto driftsutgift pr. utlån	57,58	57,77	**59,74	**60	-0,26
Brutto driftsutgift pr. besøk	46,87	47,59	48,16	48,8	-0,64

* Produksjonsbegrepet utlån er ikke inkludert i budsjettokumentets produksjonstabell for 2003. Etaten benytter imidlertid utlån som produksjonsmål. Etatens måltall i 2003 var 2 100 000, konstatert utlån var 2 318 308

Kommentarer til avvik mellom mål og resultater.

Detaljerte tall for utlån og besøk pr. avdeling ligger som pkt. 6 i årsberetningen.

Totalt utlån.

Bibliotekets utlån har økt med 3,3 % i 2003 sammenlignet med 2002. Hovedbiblioteket og 10 utlånssteder har vekst, mens 5 avdelinger har nedgang i antall utlån. Spesielt verdt å merke seg er at fornyelser via den nettbaserte tjenesten "Mappa mi" har en vekst på 51 % i forhold til 2002.

Totalt besøk.

Totale besøk har gått opp 5,3 % sammenlignet med 2002. Samtlige filialer så nær som Røa viser oppgang i besøkstallene. Romsås har økt med 40 %, noe som utgjør 35 000 besøkende, men også Furuset viser sterk økning på 39 300, noe som utgjør 15,8 %. Hovedbiblioteket har økt med 2,2 %, noe som utgjør i underkant av 21 000 flere besøkende enn 2002. Resultatet ligger 276 000 over måltallet for 2003, og 152 500 over resultatet for 2002.

Internettoppslag

Etaten har nå lagt seg på en praksis hvor antall sidehenvisninger blir registrert. Dette innebærer at rapporterte produksjonstall for 2002 og 2003 ikke er direkte sammenlignbare. I produksjonstallet utgjør hovedvekten direkte oppslag i biblioteksystemets søkedel, bildebaser og diktbase. Disse utgjør til sammen 3,1 mill oppslag. I tillegg kommer oppslag via kommunens webhotell og andre databaser og informasjonssider.

Sammenlignbare tall for bibliotekserverne er h.h.v. 2.063.000 i 2002 og 3.100.000 i 2003, eller en reell økning på 50,2%.

Den registeringsmåte som er lagt til grunn for 2003, er det grunnlag etaten vil basere seg på i den videre registrering av internettoppslag.

Besøk pr. årsverk

Antall besøk er høyere enn måltallet, og produktivitetstallet Besøk pr. årsverk ligger derfor 666 eller 6,2% over måltall.

Brutto driftsutgift pr. utlån/besøk.

Driftsutgift pr utlån og driftsutgift pr besøk ligger noe under de vedtatte måltallene for 2003. Brutto driftsutgifter ligger over det som ble lagt til grunn ved beregning av måltall. Som følge av høyere besøk og utlån enn tilsvarende måltall, ligger imidlertid produktivitetmålene under de respektive måltall.

4 SAMMENLIGNING AV REGNSKAP OG BUDSJETT

4.1 Driftsregnskap

Driftsregnskap for kapittel 510. Deichmanske bibliotek

	I	II	III	IV	V
Artsgruppe	Regnskap 2003	Dok. 3/03	Regulert bud. 2003	Regnskap 2002	Avvik 2003 III - I
1000-1099, Lønn og sosiale utgifter	94 259 414	88 673 000	89 873 000	88 324 461	-4 386 414
1100-1299, Kjøp av varer og tj. som inngår i komm.tj.produksjon	42 976 892	38 226 000	39 743 177	40 441 137	-3 233 715
1400-1499, overføringsutgifter	1 251 992			14 104	-1 251 992
1500-1599, Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 056			819 093	-1 056
Sum driftsutgifter	138 489 354	126 899 000	129 616 177	129 598 795	-8 873 177
1600-1699, Salgsinntekter	10 992 486	7 739 000	7 728 229	10 548 021	-3 264 257
1700-1799, Overføringsinntekter med krav til motytelse	16 177 661	10 502 000	10 512 945	15 485 808	-5 664 716
1900-1999, Finansinntekter og finanstransaksjoner	207			3	-207
Sum driftsinntekter	27 170 147	18 241 000	18 241 174	26 033 832	-8 928 973
Kapitlets nettoresultat	111 319 207	108 658 000	111 375 000	103 564 963	55 793

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2003 og regnskap 2003

Etatens regnskap viser et mindreforbruk på kr. 55.793,-. Som beskrevet i noter til regnskapet har etaten mottatt statstilskudd som er behandlet som særskilte overføringer på ialt kr. 1.333.082,-. Kostnadene vil påløpe i 2004. Korrigeret for dette forhold, ville regnskapet vist et merforbruk på kr. 1.277.289,-. Etaten har som beskrevet i noter til regnskapet avskrevet tap på krav på i alt kr. 1.251.992,-.

For øvrig vises til vedlagte noter.

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2003.

Etatens budsjett ble i 2003 justert for følgende forhold:

a) Merforbruk 2002	- 963.000
b) Særskilt overføring fra 2002	+ 2.015.000
c) Kompensasjon for refusjonsberettiget merverdiavgift	+ 165.000
d) Kompensasjon for lønnsoppgjør 2002	+263.000
e) Kompensasjon for lønnsoppgjør 2003	+ 937.000
b) Tilleggsbevilgning til opprettholdelse av Smestad barnefilial	+ 300.000
TOTALE JUSTERINGER	+ 2.717.000

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2003 og regnskap 2002.

Regnskapet for 2003 viser en netto utgift som er kr. 7.754.244,- høyere enn for 2002.

Av vesentlige årsaker kan nevnes:

1) Helårsvirkning lønnsoppgjør 2002	+ 3.038.000
2) Lønnsoppgjør 2003	+ 937.000
3) Nettoeffekt særskilte overføringer	+682.000
4) Avskrivninger tap på krav	+1.238.000
5) Husleieøkninger, Majorstuen og Torshov filialer	+ 735.000
6) Økte kostnader konsentjenester	+ 210.000

4.2 Investeringsregnskap

Investeringsregnskap for kapittel 510 Deichmanske bibliotek

Artsgruppe	I Regnskap 2003	II Dok. 3/03	III Regulert budsj. 2003	IV Regnskap 2002	V Avvik 2003 III - I
0000-0999, Lønn og sosiale utgifter	1 615 665		2 000 000	928 299	384 335
0100-0299, Kjøp av varer og tj. som inngår i komm.tj.prod	443 720	2 000 000	-540 000	1 067 989	-983 720
Sum finansierungsbehov	2 059 386	2 000 000	1 460 000	1 996 289	-599 386
0600-0699, Salgsinntekter	-57 999				57 999
0700-0799, Overføringsinntekter med krav til motytelse			544 000		544 000
0810-0819, Overføringsinntekter uten krav til motytelse					0
0900-0999, Finansinntekter og finanstransaksjoner				819 000	0
Sum finansiering	-57 999		544 000	819 000	601 999
Netto finansierungsbehov	2 001 387	2 000 000	2 004 000	1 177 289	2 613

Årsaksforklaring til avvik mellom regulert budsjett 2003 og regnskap 2003.

Etatens kapitalregnskap hadde et mindreforbruk på kr. 2.613,- sammenlignet med budsjett 2003. Mindreforbruket har sin bakgrunn i prosjektet "Prosjektering nytt hovedbibliotek".

Redegjørelse for budsjettreguleringer i løpet av 2003.

Etatens budsjett ble i 2003 justert for følgende forhold:

Overført ytterligere til disposisjon fra 2002 + 4.000

Årsaksforklaring til større avvik mellom regnskap 2003 og regnskap 2002.

Avvik i netto finansierungsbehov for de to regnskapsår har sin bakgrunn i at etaten i 2002 dekket inn et overført merforbruk på 819.000 fra 2001 ved overføring fra driftsregnskapet.

4.3 Investeringsregnskap på prosjektnivå

Investeringsprosjekter for kapittel 510 Deichmanske bibliotek.

I	II	III	VI	V	VI	VII	VIII	IX	X
Prosjektnavn	Prosjekt- nummer	Arts- gruppe	Bystyrevedtatt ferdig år (kv/år)	Faktisk forventet ferdig (kv/år)	Dok. 3 2003	Regulert budsjett 2003 (inkl y-disp fra 2002)	Regnskap 2003	Avvik (VII – VIII)	Kommentarer/årsak til avvik
Prosjektering nytt hovedbibliotek	10202200	2300			2 000 000	2 004 000	2 001 387	2 613	
Rehabilitering, Hammersborg.	19901100	1000		Ferdig	5 000	5 000	0	5 000	Mindre saldi på tre prosjekter med netto regnskapsmessig effekt på 0, vil bli utlignet i 2004.
Utskifting, elektrisk anlegg.	19812600	1000		Ferdig	-4 000	-4 000	0	-4 000	Mindre saldi på tre prosjekter med netto regnskapsmessig effekt på 0, vil bli utlignet i 2004.
Generell rehabilitering	19824100	1000		Ferdig	-1 000	-1 000	0	-1 000	Mindre saldi på tre prosjekter med netto regnskapsmessig effekt på 0, vil bli utlignet i 2004.
Sum kap. 510					2 000 000	2 004 000	2 001 387	2 613	

4.4 Balanseregnskap

Balanseregnskap er ikke aktuelt for Etaten.

4.5 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling er ikke aktuelt for Etaten.

4.6 Noter i regnskapet

I. NOTER TIL REGNSKAPET.

- 1) Etaten håndterer utfakturerte krav knyttet til ikke-innlevert materiale etter kontantprinsippet. Bakgrunnen for dette er at etaten ettergir det fakturerte krav ved innlevering av boken/mediet. Inntektsføringen foretas på det tidspunkt det fastslås at saken løses ved innbetaling og ikke ved tilbakelevering.

Etaten mottar årlig tilskudd fra statlige instanser på bakgrunn av søknad. Tilskuddet kan være forutsatt å dekke en flerårig aktivitet. I andre tilfeller mottas tilskuddet såpass sent på året at aktuelle prosjektkostnader påløper i det påfølgende regnskapsår. F.o.m. 2002 er denne type innbetalinger inntektsført i det år de er mottatt. De er så identifisert som særskilte overføringer i beregningsskjema for overføring av netto driftsutgifter.

- 2) Etaten hadde ikke særskilte øremerkede midler som var overført fra forrige år. Av tilskuddsmidler på i alt kr. 2.015.000,- som ble håndtert som særskilte overføringer fra 2002 til 2003, er kr. 789.882,- fortsatt ikke anvendt og inngår i særskilt overføring til 2004.
- 3) Det er ikke vedtatt overføring av særskilte øremerkede midler til neste år. Bevilgninger og tilskudd på i alt kr. 1.333.082,- er ført opp som særskilte overføringer til 2004. Disse fordeler seg som følger:

Prosjektnr.	Prosjektbetegnelse	Særskilt overføring
70200210	Den virtuelle lesehulen	326 184
70200211	Bydagboka	389 600
70200212	Er det her jeg hører til?	74 098
70300315	Reaktor	328 200
70300333	Utlån av digitale lydfiler	215 000

- 4) Etaten hadde ingen vesentlige poster vedr. 2002 som ikke var regnskapsført i 2002.
- 5) Det er ikke vedtatt overføringer innenfor etatens budsjettramme for 2003.
- 6) Etaten har ikke hatt vesentlige investeringsarbeider i 2003.
- 7) Det er ikke inngått leasingavtaler i 2003. Det er inngått ordinær leieavtale for kopimaskiner til erstatning for to tidligere avtaler som utløp sommeren 2003. Etaten har ikke til intensjon å kjøpe de leide maskiner.

- 8) Etaten har ikke garantiansvar knyttet til utleieforhold av boliger.
- 9) Etaten har i 2003 hatt en gjennomgang av refusjonskrav på trygdeforvaltningen. Det er identifisert en differanse mellom refusjonssystemet og etatens balanseførte krav på ialt kr. 1.211.395,-. Av dette er kr. 630.102,- ført bort etter dialog med de aktuelle trygdekontor. Bakgrunn for den øvrige differanse på kr. 581.293,- er ennå ikke avklart. I hvilken grad differansen skyldes at innbetalinger tidligere år har blitt foretatt til sentral bankkonto, uten at etaten har fått redusert sine balanseførte refusjonskrav tilsvarende, er bl.a. ennå ikke avklart. Etaten var innstilt på å avvente en videre avskrivning av kommunens tap på krav til dette forhold var avklart. Etter pålegg fra Kommunerevisjonen er imidlertid hele differansen ført som tap på fordringer. Forholdet vil bli avklart så snart som mulig i 2004.

Det er en differanse på kr. 849,- mellom netto driftsresultat i driftsregnskap og skjema for beregning av 5% overføring. Dette skyldes netto kurstap som ikke er inkludert i beregningskjema.

II. NOTER TIL ETATENS BALANSEPOSTER.

- 1) Etaten har ikke varelagre eller andre driftsmidler som det knytter seg verdivurderinger til i sin del av balansen.

Kommentarer til aktivakonti som ikke er interne fordringskonti:

Konto 2.1000.01, Div. likvide midler.

Saldo er kontantbeholdning som følge av mottatte kontantinnbetalinger fra hovedbibliotekets publikumsavdelinger, samt den del av filialenes tilsvarende kontantoppgjør for desember som ikke var satt inn på etatens bankkonto pr. 31.12. Alle likvide midler ble satt inn i bank i begynnelsen av januar 2004. Midlene blir jevnlig satt inn på sentral bankkonto. Kontantbeholdningen holdes separat fra etatens sentrale kontantkasse.

Konto 2.1000.02, Kontantkasser.

Saldo er utgående balanse for forskuddskasser på 15 filialer og underavdelinger av filialer, 4 av Hovedbibliotekets publikumsavdelinger samt regnskapskontorets kontantkasse. Kasseansvarlig er oppnevnt på hver avdeling.

Konto 2.1020.01, Nordea 6004.06.58141.

Kontoen anvendes til utbetaling til etatens leverandører. Kontoen har blitt administrert og avstemt av System og regnskapsetaten, nå Utviklings og kompetanseetaten.

Konto 2.1020.02, Nordea 6004.06.37047.

Kontoen anvendes primært for mottak av kontantoppgjør fra etatens filialer, samt andre innbetalinger av eksterne tilskudd og fordringer. Kontoen tømmes periodisk til en av kommunens sentrale bankkonti.

Konto 2.1020.04, KK 6004.06.37039.

Kontoen anvendes i forbindelse med mottak av sykepenge- og nedkomstrefusjoner fra staten. Kontoen tømmes periodisk til en av kommunes sentrale bankkonti.

Konto 2.1310.06, Refusjonskrav på staten Deichmanske.

Kontoen anvendes til fordring på staten knyttet til refusjonsberettiget MVA vedr. bøker innført fra utlandet, påløpte sysselsettingstilskudd fra Aetat og refusjonskrav fra Norsk Kulturråd og Norsk Forskningsråd/Høykom.

Konto 2.1310.91, Refusjonskrav, sykepenger.

Saldo utgjøres av etatens refusjonskrav for sykepenger og fødselspenger.

Konto 2.1310.92, Feriepenger av syke- og fødselspenger

Saldo utgjøres av påløpte feriepenger vedr. refusjonsberettiget lønn.

Konto 2.1314.81, Arbeidsgiveravgift av utbetalte feriepenger i år.

Arbeidsgiveravgift av feriepenger til ansatte som har sluttet i løpet av året og fått utbetalt opptjente feriepenger.

Konto 2.1370.70, Kundefordringer ØKOS private foretak.

Kontoen er benyttet for etatens krav på private pr. 31.12.03. Kravene består hovedsaklig av fordringer på Furuset trygdekontor og Lindorff AS.

Konto 2.1375.81, Utbetalte feriepenger i år.

Saldo utgjør opptjente feriepenger i 2003 utbetalt til ansatte som har sluttet inneværende år.

Konto 2.1375.95, Reiseforskudd.

Kontoen anvendes for etatens reiseforskudd. I tillegg til pengeforskudd blir også reisekostnader forskuddsbetalt av etaten ført via denne kontoen. Kravet blir så oppgjort ved bruk av reiseregning.

Konto 2.1375.98, Forskudd lønn.

Kontoen anvendes til forskudd lønn.

Konto 2.1375.99, Negativ lønn.

Kontoen er hjelpekonto ved negative saldi på enkeltpersoner.

Konto 2.1399.10, Diverse

Kontobetegnelse skal endres. Kontoen inneholder fordringer på ansatte som har fått for mye utbetalt lønn, samt reduksjon av feriepengegrunnlag for personer med sykefravær uten krav på feriepenger.

Konto 2.1399.99, Hjelpekonto for overføring av feriepengeavsetninger.

Kontoen anvendes til intern overføring av feriepengeavsetninger mellom kommunale virksomheter. Saldo utgjøres av to forhold.

2) Etaten har en intern fordringskonto.

Konto 2.1366.02, Fordringer overfor kommunal forretning

Kravene gjelder forhold som ble avklart etter frist for avslutning av internfaktureringsforhold. Kravene er sendt Kultur- og kontorbygg Oslo vedr. forskuttert husleie i to leieforhold de forvalter for etaten, Bydel Furusets andel av kostnadene for Furuset offentlige servicesenter, og fordring på Skoleetaten knyttet til Den kulturelle skolesekken.

I tillegg har etaten en intern gjeldskonto, konto 2.3750.85, Mellomværende med Bykassen.

Øvrige konti for periodisering av inntekter og utgifter:

Konto 2.1375.70, Kundefordringer ØKOS husholdninger.

Kontobetegnelse er feil. Kontoen er benyttet for forskuddsbetalte fakturaer vedr. 2004, hovedsaklig forskuddsbetalt husleie.

Konto 2.3270.50, Utgifter – faktura ikke mottatt pr. 31.12.

Påløpte ikke fakturerte kostnader pr. 31.12.2003.

Konto 2.3275.11, Annen kortsiktig gjeld.

Kontoen inneholder i hovedsak feilinnbetalinger fra Aetat som skal returneres.

Konto 2.3814.81, Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepengene i år.

Kontoen er en avsetning av arbeidsgiveravgift for feriepengene 2003 som kommer til utbetaling i 2004.

Konto 2.3875.81, Påløpte feriepengene 2003.

Kontoen er en avsetning av feriepengene for 2003 som kommer til utbetaling i år 2004.

Konto 2.3875.96, Påløpte lønnsutgifter pr. 31.12.

Kontoen anvendes i sammenheng med kostnadsføring av påløpte lønnskostnader i desember 2003 som utbetales i januar 2004.

3) Spesifikasjon av bokførte tap på fordringer.

Etaten har bokført tap på fordringer på kr. 1.251.992,-. Vi viser til generell note 9).

Etatens kundefordringer utgjør kr. 479.464,16 .Disse fordeler seg som følger:

0-30 dager:	435.283,16
>90 dager:	84.181,20

Det er gjort en avsetning til tap på krav på kr. 40.000,-.

4) Etaten har utarbeidet avstemming for alle balansekonti. Det er noen dobbeltposter mellom kassebeholdning og etatens bankkonto. Dette vil bli korrigeret i 2004.

Ingen forhold vedr. etatens balansekonti har vesentlig resultatmessig effekt.

KOMMENTARER TIL DRIFTSREGNSKAPET

- 1) I forhold til Dokument 3/2003 er etatens budsjetttramme justert med bakgrunn i følgende forhold:

a) Merforbruk 2002	- 963.000
b) Særskilt overføring fra 2002	+ 2.015.000
c) Kompensasjon for refusjonsberettiget merverdiavgift	+ 165.000
d) Kompensasjon for lønnsoppgjør 2002	+263.000
e) Kompensasjon for lønnsoppgjør 2003	+ 937.000
b) Tilleggsbevilgning til opprettholdelse av Smestad barnefilial	+ 300.000
TOTALE JUSTERINGER	+ 2.717.000

- 2) Avvik mellom justert budsjett og regnskap

Etatens regnskap viser et mindreforbruk på kr. 55.793,-. Justert for særskilte overføringer på kr. 1.333.082 viser driftsregnskapet et merforbruk på kr. 1.277.289,-. Etaten har som beskrevet i generell note 9) avskrevet tap på krav på i alt kr. 1.251.992,-.

Med bakgrunn i den beskrevne gjennomgang av refusjonskrav har etaten operert med et potensielt tap begrenset oppad til kr. 800.000. Det har i den sammenheng blitt holdt tilbake midler på de fleste kostnadskategorier innenfor den ordinære budsjetttramme. Prognostisert resultat har derfor vært et nullresultat inntil desember.

Etaten hadde i slutten av november og 1. halvdel av desember nødvendige reparasjoner av heiser, takkonstruksjon og vannlekkasje. Det ble videre på et for sent tidspunkt konstatert etteravregning av fellesutgifter i leieforhold fra tidligere år og øvrige merkostnader som totalt utlignet den forutsatte margin. Etatens reelle regnskapsresultat sammenfaller da i stor grad med regnskapsførte tap på krav.

Avvikene pr. artsgruppe fordeler seg som følger:

Avvik fra budsjett, artsgruppe 000-099, Lønn og sosiale utgifter.

Artsgruppen viser et merforbruk på kr. 4.386.418,-.

Merforbruket må justeres for følgende forhold:

Lønnskostnader med full refusjon fra stat eller kommune	428.961
Merkostnader vedr. vikarbruk ved sykefravær og nedkomstpermisjon dekket ved økte refusjonsinntekter	4.413.461
TOTALT	4.842.422

Det er trukket kr. 236.299,- inkl. feriepenger og arbeidsgiveravgift til dekning av kostnader vedr. ordning med hjemme-PC for diverse ansatte. Kollektive forsikringer er postert med Kr. 236.000,-

Korrigert for disse forhold ville regnskapet vise et reelt mindreforbruk for artsgruppen på kr. 456.004,-.

Avvik fra budsjett, artsgruppe 100-299, Kjøp av varer/tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon.

Merforbruket for artsgruppen utgjør kr. 3.233.715,-. Merforbruket må sees i sammenheng med vesentlige merinntekter, statstilskudd og inndekning ved sparte lønnsmidler. Kr. 2.114.000 er kostnader vedr. prosjekter med dekning gjennom merinntekter.

De største avvik i forhold til budsjett for artsgruppen er som følger:

Merforbruk

Energi	72.000
Husleie, felleskostnader og off.avg.	759.000
Transporttjenester	480.000
Andel av kommunens forsikringsordninger	99.000

Mindreforbruk

EDB-utstyr	139.000
Bok/media	319.000

Avvik fra budsjett, artsgruppe 400-499, Overføringsutgifter

Avviket på kr. 1.251.992,- utgjøres i sin helhet av tap på fordringer.

Avvik fra budsjett, artsgruppe 600-699, Salgs- og leieinntekter.

Merinntekten for postgruppen utgjør kr. 3.264.258,-. Denne består av merinntekt knyttet til fakturering av utestående krav på kr. 1.084.000, samt diverse prosjektrelaterte inntekter. Merinntektene knytter seg i stor grad til diverse prosjekter og annen inndekning av merkostnader ført som andre driftsutgifter. Kr. 328.000 er inkludert i særskilte overføringer.

Avvik fra budsjett, artsgruppe 700-799, Refusjoner.

I regulert budsjett er den interne fordeling mellom kontointervall 70xx og 71xx feil. Totalt budsjett for artsgruppen er korrekt.

Artsgruppens merinntekt på kr. 5.664.509,- er fordelt med kr. 4.101.970,- for refundert sykelønn og fødselspenger, samt kr. 1.562.539,- for andre tilskudd fra staten

Merinntekter vedr. refundert sykelønn må sees i sammenheng med vikarutgifter ved sykefravær og nedkomstpermisjon, samt renholdsbyrå ved sykefravær.

Merinntekt vedr. andre tilskudd fra staten utgjøres av tilskudd til fem prosjekter med økte driftutgifter for fire av dem. Det siste er innarbeidet i særskilte overføringer.

Kostnadsføring av påløpte, ikke utbetalte feriepenger.

Etaten har for 2003 kostnadsført påløpte feriepenger på kr. 9.137.097,- inkl. arbeidsgiveravgift.

KOMMENTARER TIL INVESTERINGSREGNSKAPET.

- 1) I forhold til Dokument 3/2003 er etatens budsjettramme for investeringsbudsjettet justert med bakgrunn i følgende forhold:
 - a) Overført ytterligere til disposisjon fra 2002 4.000
- 2) Avvik mellom budsjett og regnskap.

Nytt hovedbibliotek - prosjektering.

Bevilgning på kr. 2,0 mill. inngikk i vedtatt budsjett for 2003. Bevilgning er delt mellom byrådsavdeling for kultur og utdanning, og etaten.

Etatens del av prosjektet, kr 950.000,00, hadde et mindreforbruk på kr. 3.711,40. Midlene ble anvendt til prosjektledelse for etatens virksomhetsspefikke planlegging, IKT-konsulent og etablering av pilotvirksomhet knyttet til utprøving av nye databaserte bibliotek tjenester. Etatens kostnader forbundet med prosjektet er knyttet til aktiviteter foretatt i egen regi.

Byrådsavdelingens andel av bevilgningen, kr. 1.050.000,00 er blitt belastet prosjektet gjennom intern avregning og blitt postert med samme artsfordeling som i byrådsavdelingens prosjektregnskap

5 UTKVITTERING AV BYSTYRETS MERKNADER

Merknader avgitt under behandling av etatens regnskap/årsberetning 2002.

Komiteen påpekte samarbeidet mellom skolebibliotek og DBI, og den viktige rolle bibliotekene har for å bedre leseferdighet, samt ga uttrykk for at dette samarbeidet bør utvides. I den grad budsjettet har gjort det mulig har dette blitt fulgt opp, og DBI har dette arbeidet sentralt i sin strategi.

Vi viser for øvrig til pkt. 2.2 vedr. Lesestafetten og Den Kulturelle skolesekken, samt pkt. 3.2 biblioteket som læringsarena.

Merknader avgitt under behandling av budsjett 2003

Flertallsmerknedene kommenterte at biblioteket er et av de viktigste kulturtilbud og viktigheten av å videreutvikle tilbudet – herunder også skolebibliotekene. Det ble videre kommentert at gode bibliotek er et viktig bidrag for økt folkeopplysning, læring og kulturformidling. Dette er gode formuleringer som dekker bibliotekets virksomhet, og innenfor svært vanskelige budsjettrammer mener vi å ha utviklet tjenestene i tråd med dette.

Komiteen var videre opptatt av fremdrift av det nye hovedbiblioteket – og at fokus på filialene måtte være høyt. Selve fremdriften av sak nytt hovedbibliotek ligger utenfor etatens ansvarsområde. Fokus på filialene har vært viktig for etaten. I løpet av året hat det vært et eget program for filialene i samarbeid med Bergen og Bærum biblioteker. Erfaringsutveksling, inspirasjon og benchmarking har fokus i dette samarbeidet.

Komiteen kommenterte Romsås avdeling. Denne er opprettholdt på samme nivå som i 2002, en kombinasjon av servicetorg i bydelens regi og et lite bibliotek. Driftsmidlene er ikke tilstrekkelig til å utvikle tilbudet, men besøkstallet er økende.

Komiteen var opptatt av bibliotekets rolle i integrasjonsarbeid – mulighet er for mennesker med

minoritetsbakgrunn til å lære seg norsk. Etaten har sterkt fokus på dette området. En stor anerkjennelse av Deichmanske biblioteks innsats på området fikk vi da «Det flerspråklige bibliotek» fikk prisen for årets bibliotek i 2003.

Komiteen var opptatt av samlokalisering av bibliotek og andre offentlige tjenester – med ønsket utvidelse av åpningstider for de mindre filialer.

Det har ikke vært mulig å lage nye samlokaliseringer dette året. Bydelene har vært i en overgangsfase der det har vært lite rom for å drøfte slike etableringer. Dessuten kan det være lurt å trekke lærdom av de sambrukene vi allerede har.

Sluttkommentar

Virksomheten har slitt med trange budsjettammer, som i alt for stor grad rammer tjenestekritiske områder som Bok/mediebudsjett og IKT- anskaffelser. Likevel har 2003 vært et år med både vekst i produksjon og etterspørsel, modernisering og utvikling – og det har vært mye positiv fokus på bibliotekstjenesten. Oslo kommunes servicepris, Norsk bibliotekforenings pris for årets bibliotek, tilgjengelighetsprisen i bydel Sagene/Torshov er eksempler på positive tilbakemeldinger til ansatte og etat. Sammen med hyggelige resultater fra brukerundersøkelser og nasjonale befolkningsundersøkelser gir det et bilde av bibliotekets betydning for byens befolkning.

DEICHMANSKE BIBLIOTEK, 09.02.2004

Liv Sæteren
Biblioteksjef

6 PRODUKSJONSTABELL FOR HOVEDBIBLIOTEK OG FILIALER

	2002		2003	
	Utlån	Besøk	Utlån	Besøk
<u>Hovedbiblioteket</u>				
Hovedutlån	379 748		397 861	
Musikkavdeling	179 753		188 293	
Barneavdeling	131 919		137 522	
Skoleavdeling	132 550		112 959	
Mappa Mi	37 722		77 776	
Fjernlån innvanderlitt.	76 827		83 352	
Totalt, Hovedbiblioteket	938 519	933 751	997 763	954 530
<u>Filialer</u>				
Bjerke	78 073	75 174	82 336	82 625
Bøler	51 836	71 831	53 407	73 061
Furuset	68 874	209 851	74 644	249 203
Gamle Oslo	42 366	70 769	44 432	77 626
Grünerløkka	109 112	169 735	116 856	175 072
Holmlia	118 991	140 991	120 946	141 896
Lambertseter	138 510	138 123	136 537	139 494
Majorstuen	204 127	285 649	201 371	287 368
Nordtvet	55 442	61 070	54 833	74 712
Oppsal	73 738	85 298	67 954	90 028
Romsås	15 202	52 002	15 831	87 815
Røa	94 147	105 157	93 968	101 511
Stovner	83 576	109 037	84 977	117 337
Torshov	106 614	188 183	108 648	196 367
Fengsel	20 641		24 990	
Rikshospitalet	25 103	26 703	25 088	27 175
Smestad barnefil.	18 363		13 727	
TOTALT	2 243 234	2 723 324	2 318 308	2 875 820